

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring Innspill til neste Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Høringens saksnummer: 21/2786

Høring: Høring Innspill til neste Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Levert: 09.09.2021 13:47:17

Svar type:

Jeg svarte som: Annen

Avsender: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager.

Kontaktperson: Asle Sandnes

Kontakt e-post: asle.sandnes@fug.no

Revidering av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Svar på høring fra Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager (FUG og FUB)

Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager, FUG og FUB, ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til LTP. Vi gir ett felles hørings svar.

LTP er omfattende og overordnet. Vårt innspill er begrenset til noen temaer som treffer våre arbeidsområder, og de ulike deler er plassert inn under det av de ni spørsmålene fra statsråden hvor vi mener de passer best. Flere av spørsmålene lar vi stå ubesvart fra vår side. Vi besvarer spørsmål 1, 2, 5 og 8.

1. Hvilke endringer i samfunnet (eller i bestemte sektorer) gir behov for endringer eller forsterket innsats innenfor forskning og høyere utdanning i årene som kommer?

Digitalisering

Foreldreutvalgene mener den raske digitaliseringen av og i samfunnet utfordrer oss til å satse på god og tilpasset kvalitet i utdanningen. Dette starter allerede i barnehagen og grunnskolen, slik at rekrutteringen til og utviklingen av lærerutdanningene må styrkes.

Vi mener innholdet i utdraget fra LTP (1.5.3 femte avsnitt) nedenfor bør trekkes opp slik at dagens og morgendagens lærere settes i stand til å overføre digital kompetanse, omstillingsevne og vilje til livslang læring til sine elever:

"Grunnleggende digital kompetanse er nødvendig for alle, og livslang læring vil bli enda viktigere i en digital virkelighet preget av raske endringer. Studentene i høyere utdanning må forberedes på et arbeidsliv i kontinuerlig omstilling. God læringsevne vil være viktig for å mestre endring. Utdanningene må være relevante for samfunnets behov for arbeidskraft og kompetanse både på kort og lang sikt, gjennom grunnutdanningen og etter- og videreutdanning."

Det er likevel viktig å ikke glemme at man må bygge på forskningsbasert kunnskap når man digitaliserer skolen, slik at ikke digitaliseringen løper fra pedagogikken. Konklusjoner fra forskning på forholdet mellom leseferdigheter og lesing på skjerm omtalt i tidsskriftet Apollon, blant annet ved Professor Øistein Anmarkrud (UIO) og Ladislao Salmerón (Universitetet i Valencia) tilsier at:

"Jo lenger ned i klassetrinnene og jo mer grunnleggende ferdigheter som skal tilegnes, dess større er de negative virkningene av å lese på skjerm"

og

"Selv om de grunnleggende lesetekniske prosessene trolig er de samme enten elevene leser på skjerm eller på papir, viser flere nye studier at forståelsen hos elevene blir bedre når lesingen skjer på papir"

2. Er det konkrete hindringer i det norske kunnskapssystemet som svekker måloppnåelsen for langtidsplanen, og hva kan i så fall gjøres?

Skolebidrag/inkludering/hindre utenforskap

Samfunnets behov for kompetanse krever at man i størst mulig grad utnytter talentene i befolkningen. Dette krever at man ikke mister av syne viktigheten av å sikre inkludering og hindre utenforskap. I denne sammenheng vises det til tematikken i rapporten fra Ekspertgruppen for skolebidrag. En nøkkel til å utnytte talentene i samfunnet ligger i å avdempesosioøkonomiske ulikheters innvirkning på utdanningsnivå. Det er gledelig at man nå kan lese på udir.no at:

"Aldri har flere fullført og bestått videregående opplæring. 80 prosent av elevene som begynte i vg1 i 2014 gjennomførte med studie- eller yrkeskompetanse innen 5/6 år."

De siste årene har det vært et uttalt mål å rekruttere flere unge til yrkesfaglig videregående skole og andelen søkere til yrkesfag har vært økende de siste årene. Det framstår for oss som viktig at man i satsningene under LTP også legger vekt på å rekruttere forskere med denne bakgrunnen. Antall søkere til yrkesfag er økende.

3. Hva bør videreføres og hva bør endres ved målene i gjeldende langtidsplan?

4. Hva bør videreføres og hva bør endres ved prioriteringene i gjeldende

langtidsplan?

5. Hva slags opptrappingsplaner bør den nye langtidsplanen ha, og hvordan og på hvilke områder bør de innrettes?

Lærerutdanningene

Fokuset til FUG og FUB rettes mot lærerutdanningene. Samfunnets samlede arbeid med å ruste våre borgere for framtidens utfordringer starter allerede i barnehagen og grunnskolen. Dette stiller store krav til lærerutdanningene; også i utvidet forstand, sett i et perspektiv om livslang læring. Dette perspektivet er det viktig å ha med seg i relasjon til opptrappingsplan for kvalitet i høyere utdanning.

Oppsummert er vi enige med Anne Marit Panengstuen, som i sitt innlegg på oppstartsmøte for innspillsrunden til LTP anførte at kapittelet om offentlig sektor i LTP må gi større plass til utdanningssektoren og med Andreas Trohjell som etterlyste en større "gjennomsving" av fokus på høyere utdanning i LTP.

6. Er det områder som kan prioriteres ned eller mulige effektiviseringstiltak som kan iverksettes for å sikre handlingsrom til prioriterte opptrappinger?

7. Hvis det skal utvikles virkemidler for samfunnsoppdrag/"missions" i Norge, hvordan bør de være innrettet, og på hvilke områder er samfunnsoppdrag særlig aktuelt?

8. Hva er det viktigste som kan gjøres for å sikre høy tillit til forskningsbasert kunnskap i befolkningen?

Forskningens troverdighet - kritisk informasjonskonsum

Forskningens "dramaturgi" står delvis i kontrast til og under angrep av dagens flyktige mediebilde og en virkelighet hvor tradisjonelle (seriøse) informasjonsformidlere utfordres av stadig nye aktører innen media/sosiale media - og kanskje fristes til å tilpasse seg ved å etterligne, eller "falle ned på samme nivå". Grundighet, nyanser, forbehold og diskusjon taper ofte i konkurranse med lett tilgjengelighet, skråsikkerhet og "Quick fix-løsninger". I møte med utfordringer knyttet til troverdigheten av utdanning/forskning, er det avgjørende å rette et sterkt søkelys på kommunikasjon og åpenhet - og at framtidens borgere tidlig læres opp i kritisk tenkning og i å sette seg inn i og forholde seg problemstillinger uten fasitsvar.

9. Andre innspill.

Vennlig hilsen

Marius Chramer

leder FUG

Marie Skinstad Jansen

nestleder FUG

Einar Olav Larsen

leder FUB

Cathrine Ballo Olsen

nestleder FUB

**Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på
www.regjeringen.no.**